

CHODZI CODZIENNIE.

W roku 1882 18 zł. — półrocznie 4 zł. 50 cent. — miesięcznie 1 zł. 50 cent.

Austriackim, — w kwartale, — w miesiącu

Numer kosztu,

Rękopisów redakcja n.

DZIENNIK POLSKI

Przedpłać i ogłoszenia przyjmują we Lwowie:

Biuro Administracji „Dziennika Polskiego” przy ulicy Sykstuskiej 12, w domu p. Bernatowa we Wiedniu, Hamburgu, Frankfurcie a. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei, Szwajcarii i Wroclawiu pp. Hasenstein et Vogler; we Wiedniu A. Oppel R. Moser, Koller i Spil; w Warszawie Reichmann et Frensdorfer. Biuro ogłoszeń w Warszawie ul. Krakowskiej 32, w Petersburgu F. A. Adams, Czerwonego Kręta Clement 4, Paris. Ogłoszenia przyjmują się za opłatą 6 centów od miejsca ogłoszenia jednego wiersza drobnym drukiem (petit). Listy z piśmiadami mają być przesyłane franko do Administracji „Dziennika Polskiego”. — Listy reklamacyjne nieopieczętowane nie podlegają opłacie. Reklamy w rubryce „Nadesłane” 20 ct. od wiersza.

Przedłużenie przywileju kolei północnej ces. Ferdynanda.

Przykładem rządowi niemieckiemu, który znaczną część tamtejszych kolei objął w zarząd państwowy, rozpoczęto i w Austrii akcję dość energiczną, zmierzającą do przeniesienia przedsiębiorstw prywatnych, eksploatujących koleje żelazne na system kolei państwowych. Wynikiem dotychczasowej działalności było utworzenie zachodnio-austriackiej sieci kolei rządowych i zapowiedź utworzenia grupy wschodniej po wybudowaniu galicyjskiej kolei transwersalnej. Spodziewano się przysię, że rząd dbając o połączenie tych dwóch grup, skorzysta z koncepcji się w r. 1886 przywileja kolei północnej ces. Ferdynanda i odmówi przedłużenia w tym względzie odnowienia tej koncepcji, był wadze pod każdym względem linje tej kolei objąć w administracji państwowej.

W przekonaniu, że twierdzenie wszystkich zachowuje się rząd i jego organów urzędowych i półurzędowych wobec मतadatorów kolei północnej i obszerna polemika w sprawie tej prowadzona. Kwestja przedłużenia koncepcji kolei północnej i wglądnie sposób przyjęcia takowej w zarząd państwa wywołała obszerną literaturę, a we wszystkich broszurach i artykułach dziennikarskich przez rząd inspirowanych przebiegała się myśl organicznego uzupełnienia i skonsolidowania sieci kolei państwowych przez objęcie rzeszonej kolei, jako głównej arterji ruchu przewozowego.

Wskutek tego zajęły się sprawą także nasze stowarzyszenia techniczne, a mianowicie Towarzystwo politechniczne we Lwowie i Towarzystwo techniczne w Krakowie i w obszernej memryjale, przeznaczonym dla Kasa polskiego w Wiedniu, wykazały pożyteczność objęcia w zarząd państwa przynajmniej części kolei północnej od Krakowa do Bugmina (Oderbergu).

Mówiono nawet, że bank dla krajów austriackich zajęł się na przeprowadzeniem finansowej części tego obywatelskiego zadania i w istocie organa prasowe od banku rzeszonego, z wielką wystąpiły stanowczością za upaństwowienie.

wego rozwoju polskiego narodu: w archeologicznychabytkach, w numizmatyce, w piśmiennictwie, a nareszcie w narodowej sztuce, która nie bez przyczyny podziwiała swoi i obcy, a która we wspaniałym rozkwicie swym dzisiejszym nie potrzebuje się wstydzić swej przeszłości, tak pięknie reprezentowanej w galerji artystów polskich.

Zebrała te pamiątki hojność, poświęcenie i ofiarność rodaków, przykład wielkich obywateli kraju, podlegający za sobą maluczkich, co składają mało jako jednostki, ale wiele jako ogół. Ze złości spoglądamy na powzięne postacie tych mężów, których wizerunki towarzyszyło umieszczo w sali posiedzeń, w Mielżyńskich, Działyńskich, Marcinkowskich, Kaczyńskich, Liblów, Kozłimów, Malinowskich — z wdzięcznością wspomniamy tyjących, co do tego dzieła czynnej przytoczmy ręki — chętnie spożywa myśl naszą na tych wszystkich dobrodziejach towarzystwa, co w jakikolwiek sposób do rozszerzenia i rozwoju towarzystwa się przyczyniło.

O godzinie 12ej zgadł zebranie przez Towarzystwa p. Stanisław Kozłimian i przemówienie swoje tak zakończył:

„Unyskam przeto oświeconym, duszom podniosłym, sercom gorącym wszystkich stanów zaklad ten polecamy Dzieła poczete w ciężkim trudzie i cierpieniu mają częstokroć dłuższą przyszłość, gębiej w ziemię rodziła się, spoisej się mozołm niedoli umacniają, niż zdobyte łatwej, niezapracowanej pomysłowości. Zakład ten przetrwać może i przy Boskiej pomocy przetrwać, w najpóźniejsze lata, a wtedy stanie się dla potomnych dobitnym świadectwem usiłowań podjętych wśród dokuczliwych i wciąż zniechęcających okoliczności, wzorem wytrwałej poświęcenia, przykładem ofiarności społeczeństwa w hołdzie dla nauki i oświaty, a przez to wszystko zaszczytem nie tylko Wielkopolski, ale i całej oścyzny.”

Po nim zabrał głos wieszeprzesz Towarzystwa, p. radca Matecki i wywalał przedwysystkiem zasług, jakie względem Towarzystwa Przyjaciół Nauk położył sp. hr. Engström obszernie o znaczeniu galerji artystów polskich, zebrałej przez barona Rastawieckiego, a zakupionej i pomieszczonej przez sp. hr. Seweryna Mielżyńskiego, w końcu zaś p. K. Kantecki po krótkim wstępie opisał p. szczegóły dzieła muzealne i biblioteczne zbiorów Towarzystwa.

Następnie odczytał sekretarz zarządu, hr. Wawrzyńc Engström, telogramy i listy, które zarząd z powodu uroczystości otrzymał z rozmaitych stron kraju i z zagranicy, a były tam po między innymi telogramy od prezesa akademji umiejętności, profesora dr. Majera; zakładu narodowego imienia Ossolińskich, koła literackiego lwowskiego, reprezentacji miasta Krakowa, Towarzystwa przemysłowców polskich w Dreźnie, z muzeum narodowego w Rapperswylu, od J. I. Kraszewskiego, a wreszcie od redakcyj gazet: „Dziennika Polskiego”, „Gazety Narodowej”, „Gazety Krakowskiej”, „Nowa”, „Nispa”, „Wiek” i „Ateneum”.

Po odczytaniu tych tak licznych donosów sympatji i łączności ze wszystkich stron Polski, poświęcił ksiądz prałat Likowski gmach Towarzystwa.

Następnie goście z widzieli inne dzieła zbiorów Towarzystwa.

Fundacja sp. Anny de Sternsztyń Helclowej.

(Ciąg dalszy.)
Odezwa z dnia 26 kwietnia 1880 l. 10714
udał się do sądu krajowego w Krakowie przy doła-

Wydział krajowy przekonał jest, że w najwłaściwszy sposób pogodzi węg. sp. fundatorki z dobrem zakładu.

Co do sprzedaży dóbr Radłowa powiada pan Egzekutor w swoim sprawozdaniu z dnia 9-go października 1880 do Wydziału krajowego odnośnie do powołanego jego pisma 28. września 1880 roku l. 19.244 wystosowanego, jak następuje:

Najważniejszą i największą wpływ na przyszłe losy fundacji wywierającą czynnością, będzie miesiajniwie sprzedaż Radłowa.

Przy dokonaniu wszelkiego tego ważnego i wielkiej oglądności wymagającego aktu, nie tylko interes powstaje mający szkodliwoscia sp. Helclowej instytucji lecz oraz interes krajowy trzeba mieć na wglądzie. Rozległy majątek ziemski, który nakładem szanownego kapitału, i usilną pracą doprowadzony został do pomysłnego gospodarstwa rozwoju, nie można zdani na p. egzekutora oddawać w ręce człowieka, któryby nie dawał gwarancji, że to ceane, a u nas w kraju tak rzadkie nabytki od zniszczenia zachować potrafi.

Gdyby to piękne w tak wzorowym porządku utrzymano lasy miały być wycięte, budynki mieszkalne i gospodarskie, jakie wyjątkowo tylko u nas spotkać można, zaniedbane lub zrujnowane, wszelkim wymogom odpowiadające inwentaraż wyabyte i role wynajmowane, kraj większy poniosłby szkody, których wyjątkowo bogatsze nieco uposażenie dobroczynnej instytucji.

Do oceny wartości dóbr w mowie będących niechaj posłuży według powołanego sprawozdania następujące dane:

S. p. Ludwik Helcl nabył te dobra w roku 1868 za cenę 1,150,000 złr., a koszt przeniesienia własności, kontraktowe i inne nieuchronne przy kupnie dóbr wydatki wynosiły z ogółem 50,000 złr. tak że Radłów kosztował milion dwadzieścia tysięcy złr. w. a.

W sumę tę nie wchodzi zabłady, jakie za życia Helcla, a po jego śmierci rok rocznie czynić potrzeba było, aby doprowadzić do porządku majątek w ostatnich latach posiadania hr. H. mpa-szka niechętnie należałoby. Nakłady te w ciągu lat siedmiu lub osm u wykożane, mogły wynosić około 200,000 złr. w. a.

Dobra radłowskie rościągają się na przestrzeni przeszło trzech mil kwadratowych, liczą 17,000 mieszkańców w dwaastu następujących nomenklaturach: Radłów, Wola radłowska, Ważuda, Biskupia, Niwka, Borzęcin, Rajsko, Niedziałka, Bielca, Biadoliny, Bugomłowiec i Łęto-wice.

W wymierzonych dwanaście nomenklaturach tudzież w Długosze, wynosi cały obszar gruntów 13,000 morgów.

W tej przestrzeni znajduje się w okrągłych cyfrach:

Roli 4 200 morgów, łąk 880 morgów, pastwisk 1,200, lasu 6,000 morgów, reszta nieużytki, jak wody, drogi, miedzy itp.

Z tej przestrzeni są 2,500 morgów roli, 450 morgów łąk i całe pastwiska morgami wydierzanowione i przynoszą czynszu rocznego 22,000 zł. w. a. zaś 1700 morgów roli, 430 morgów łąk podzielone na trzy ekonomje, w własnej są administracji.

Lasy podzielone na pięć sekcij regularnymi porębami po 66 morgów rozciąle bywają używane i zaraz zaletosane.

Buildyki w zupełnie dobrym stanie utrzymany, murowane i z wyjątkiem stodoł krytych blachą, dachówką lub gontem. Dwie gorzelnie z kompletem najmnowszego systemu urządzeniem.

Z wy inwentarzu stanowią:

160 koni różnego wieku,

96 wółów roboczych, 46 krow dojnych, 56 sztuk jaj wauka, 2000 owiec bardzo szlachetnych, elektoralno-negrotti.

Inwentarz martwy stanowią wszelkie potrzebne do prowadzenia gospodarstwa maszyny i narzędzia, a między pierwszymi znajdują się lokomobile z młocarnią Radłów ma przywilej, na targi tygodniowe, jest także siedziba sądu miejscowego się w dworakich zabudowaniach.

Pałac piętrowy o trzydziestu pokojach z całym umeblowaniem i urządzeniem, niewymagając ekwipaty do wyjazdu właściciela służą, ych.

Gdyby wartość tych przedmiotów ujęto w cyfrę, zestawienie e fer tych, następujący da rezultat:

Roli 4200 morgów po 100 złr. 420.000 złr., łąk 880 morgów po 160 złr. 140.800 złr., pastwisk 1200 morgów po 40 złr. 48.000 złr., lasu 6000 morgów po 60 złr. 360.000 złr., żywy i martwy inwentarz 60.000 złr., wartość dwóch gorzelni 20.000 złr., wart 66 propinacji czynności rocznie 7.500 złr. czynszu dzierżawnego 75.000 złr., wartość lanych dochodów suchych, jak czynsz z domów itd. 40.000 złr., pałac wraz z całym urządzeniem 100.000 złr. Razem 1,263.800 złr.

Na podstawie powyższych, dosyć umiarkowanych cen przedmiotów w skład mójności wchodzących, ustawił egzekutor testamentu Waj Szumardowski cenę, którą żądałby za Radłów w razie sgl-ższania się kupującego na 1,300,000 złr.

Przypuszczając wartość opuszczenia w razie torge pięćdziesiąt a najwięcej sto tysięcy złr., uważałby tenże milion dwadzieścia tysięcy za cenę minimalną na jakąby się deżydował można.(D.n.)

KORESPONDENCJE.

Budapest 8. listopada.

(D. A.) Jit od dłuższego czasu punkt ciężkości monarchji spoczywa w Pessico. Tu bawi dwór cesarski, tu zebrane delegacje, tu wreszcie cesarską otwarcia swawiosnych posiedzeń członkowie szanownego sejmu.

To też naturalnie roi się tu óma nie tylko wielkich dygnitarzy państwa, ale także chodzących za nimi obcych i domowych reporterów ds emm-harskich. Otóż wiemy tu już wszyscy, że przedłożenie ministrowa wojny, które przedwysystkiem poszły pod roszkier komisji, będą prawie bez zmian przyjęte, co równa się w obecnym czasie ganiu wotum zaufania. Delegat nasz nie łudzą się; zjawiają się oni zwykle już po facies dokonany. Tak byto po okupacji Bośni i Hercegowiny, tak po wybuchu powstania w tych krajach — tak wreszcie dzieje się i obecnie. Cóż zatem rozprawa delegacji będzie więcej platonicznej natury tego, że organizacja armii rezerwowej nie jest przeprowadzona i nikt się już dalsie nie znajdzie, który cofnąłby jej na serjo nadzieję.

Więcej interesu przedstawia budżet ministerstwa spraw zagranicznych. W kołach węgierskich panuje zdanie, że Polacy namarkują swoje stanowienie wobec referatu hr. Hübnera, który dwiwalnie musi objąć od kontussa p. Smolki. Przesydat Smolka jest tu przedmiotem powszechnej ciekawości i podobalo się tu wszystkim wystąpienie jego w kontussu — przy przedstawieniu delegacji austriackiej w sali tronowej. Był to w każdym razie wyrok niezwykły — pierwszy w dziejach delegacji, gdyż wiadomo, że dotąd prezydenci tych ciał reprezentacyjnych występowali we frakach — tylko Węgrzy nosili stroj narodowy. Inne sprawy, które dotąd zajmowały opinię

Przebiegu potyczki pod Strojnowem powtarzać nie będę, gdyż uszylił to już mój kolega, autor „Pam. powst.” z wszelką dokładnością, wspomnę tylko moją własną przygodę, jaką w tej potyczce miałem.

Znykając przed trzykroć lisaniejszą kawalerją nieprzyjacielską, zmierzaliśmy ku sąsiedniej Strojnowu wiosce; z wiosce przed najpierwszymi tejsze chatami, drogi rozchodzący się w dwie strony, tworząc z sobą kąt ostry; jedna ogrodzona opłotkami szła prosto do wsi, druga skręcała w lewo do niedalekiego lasu. Przybiegłszy do tych stojących dróg, oddział, nie chcąc, podzielił się na dwie części: jedna z nich skręcała na lewo, druga biegła prosto opłotkami ku wsi; koń mój, mimo mej woli, skręcił w lewo za pierwszymi.

Moją zasadą było, w podobnym, jak obecnie, wypadku, trzymać się jak najbliżej Chmielińskiego; jeśli uciekać, to już razem z nim. Począłem szukać go wszędzie wzrokiem, na mieszczące dostrzegłem, iż znajduje się między drugą partją, zdążającą wprost ku wsi; bez najmniejszego namysłu skręcałem konia w prawo i szedłem prosto na przelaj, chcąc połączyć się z Chmielińskim.

Przestrzeń między oboma drogami, którą przebiegałem, była to niedawno zoraną rolę, za tam pulchna, a do tego przesiąknięta na wznak częstymi jesiennymi deszczami; koń mój wspaniał po same prawie kolana, a dobrze już poprzednio zgromiony, ledwie sapal; dodawałem mu otuchy, krajając dobrze ostrogami.

Przebiegłem nareszcie szcześliwie to morze gęstego błota i już jestem tuż tuż przy swoich, lecz, niestety, przybywa jeszcze jedna przeszkoda, przedziela mnie od nich wysoki płot; koń mój smachał, cały w pianie, staje jak wrzyna, odmawiając skoku; jeszcze pół minuty, ówieré, a jestem zgubiony! Nasi mi przed samym nosem przebiegają, jedni za drugimi, jeszcze tylko kilku broniących się w ucieczce nasierającym na nich kozakom, a ja jeszcze za płotem, jeszcze sekundą po upływie której, jeśli nawet uda mi się płot

przesadzić, to wskoczę w sam środek kozaków. Los mój zdawał się być rozstrzygnięty; w rozpaczy chwytam z za pasa rewolwer, spinam powownie konia ostrogami, lecz; ostatnie sekundy życia: Kon, jakby przeczuł złą dolę, wspiął się, rzucił na płot — przesadził! wpadając właśnie w lukę, dzielącą nas-ych od kozaków, przed sam nos tym ostatnim.

Wypaliłem jednym tchem z rewolwera raz i drugi, pierwszy sputował, drugi ze skutkiem; najbliższy mnie kozak pochylił się na koniu; lufa rewolwera wymierzona ku nim, z groźbą nowego strzału, wstrzymała ich trochę, a ja jednym prawie saszem znalazłem się między swoimi.

Moskale zostawili nas w spokoju, nie ścigając już dalej.

We wsi kobiety wybiegały na spotkanie nasze z konewkami wody, w całej wsi stychał tylko był trzeszczenie strawy studienoyca, a my zgorszakowaliśmy potyczkę, ze smakiem przechu w ułtach, nie mogliśmy przagnienia dóść nasycić, co do mnie przayamaniej, przybywszy tyle wzdęć, zdawało mi się, iż całą jedną stadaię wypilił sam na swoją osobę. Oficerowie zapędzili nas, chcąc znowu porządek w szeregu zaprowadzić, tem bardziej, iż Moskale wybiegłszy na pole, groziłi opansem wsi i zastąpieniem nam od czoła.

Sformowani w dwójki, wyjechaliśmy klusem na pole. Moskale jednak dali nam już spokój, zostali na miejscu i zdali tylko dłuższy jeszcze nas czas obserwowali, dopoki zagłębiliśmy się w niedalekim lesie, nie amukiliśmy mi spulchnę z oczu. W następnaj wai Lipie rozłożyliśmy obóz, obstawiliśmy się dokoła wodetami i co chwila wysyłając podjazdy w stronę nieprzyjaciela.

W Lipie część naszej kawalerji, która się oddzieliła była, znowu połączyła się z nami. Z brankiem dnia następnego ponownie waliśmy dalej, przeszedłszy niedaleko Chmielińską, i

przybyliśmy na popas do Gór, wioski pod Pińcosowem. Tutaj to, wskutek bitwy pod Strojnowem, Chmieliński awansował nas trach, mawowicie: Szerogowa M., podoficars R., również i mnie z podoficars na oficerów.

W potyczce strojnowskiej straciłszy kilkunastu ludzi w zabitych i rannych.

Wskutek tropienia za nami Moskali, poszliśmy dalej do Lubzy na nocleg; nieprzyjaciel zaś nocował w Górach o małą milkę od nas.

Przybywszy tutaj dowiadujemy się, iż w lesie sąsi daim znajduje się nowo sformowany oddziałek piechoty około 100 ludzi leżącej, pod wodzą kapitana Cywińskiego. Na tę wiadomość Chmieliński zacierając ręce z radości, projektując zaraz wraz z Busakiem napad na dragonów nocujących w Górach.

Przesławszy od powiedai rozkaz Cywińskiemu, sam z kawalerją wyrusza około 2-giej godziny w noc z powrotem do Gór. W drodze spotkaliśmy Cywińskiego z jego oddziałkiem w osamotnionym miejscu. Chmieliński objaśnił go o planie ataku.

Zaśnięto trochę starzeć, jak stanęliśmy pod Górą na polu, gdzie zginął cztery miesiące wcześniej pułkownik Buzak. Przez gęstą mgłę widzieliśmy niewyraźnie palące się ogniska moskiewskie; stanawszy, sformowaliśmy w najwłaściwiejszy cisy kolumnę atakową. Strzały naszej piechoty, która miała napaść na śpiących, miały być hasłem dla nas do ataku. Lecz jakież fatalne zezakał nas rozczarowanie! Cywiński podsunął, wazy się po ciechu do mejsza, gdzie miał być Moskale, nikogo już nie zastał; palące się tylko ogniska, świadczyły o niedawnej ich tutaj bytowości.

Moskale wymaszzerowali również w noc w kierunku Lubzy, inną, jak mi tu szli, drogą, widocznie w takim samym zamiarze, w jakim my przybyli do Gór. To nas przynajmniej pocieszało, że i oni doznali podobnego sąwodu.

Popasłszy w Górach konie, i przy ogniakach moskiewskich zgotowawszy śniadanie, zbieraliśmy się do marszu, gdy piki ta daje nam znać o ukazanju się na drodze od Lubzy awangardy kozackiej.

To ten sam oddział nieprzyjacielski, nie sąstawsz nas w Lubzy, szedł naszym śladem do Gór.

Piechoty naszej nie było już; Chmieliński wysłał jej bowiem naprzd, samą zaś kawalerją przyjmować bitwę z trzykroć większymi siłami nieprzyjaciela, byłoby to narażać się na historję podobną jak w Strojnowie. Wystawsz tylko silny rekonesans w stronę M. skali, sami ruszyliśmy w pochód. Niebawem ozwały się strzały i zdania, z drugiej strony wai, zoczyliśmy że 30 kozaków i dragonów, ucierających się z naszym podjazdem.

Do większej utarczki w dniu tym nie przyszło.

Przez trzy dni siedząc nam ciegłe na karku, zapędzili nas znowu w województwo sandomierskie. Tutaj Busak z Chmielińskim opuścili nas, udając się do oddziałów piechoty, rozskawerowanej w Świętokrzyskich i Iłkowskich lasach, nam zaś pod dowództwem rotmistrza Rzespeckiego rezkazono udać się z powrotem w Krakówkę.

Były to czasy, gdzie właśnie powstanie w naszych dwóch województwach: krakowskim i sandomierskim najlepiej stało. Piechota podzielona na drobne części, ciegłe się organizując i powiększając; liczyła do 2000 ludzi. Nowe oddziały formując się, wszystkie śniagały na simowe lesie do Świętokrzyskich lasów. Kawalerja liczyła do 600 koni, również podzielona na oddziały, krążące po różnych stronach tych dwóch województw.

(C. d. n.)

publiczną — jak sprawa Tisza-Eszlarka, katastrofy na Dnieprze, egzekucje podatkowe itp., przychodzą i w kt się już nie pamięta obecnie nie sąjmuje. Zaledwie od czasu do czasu pojawiają się tu i ówdzie kramole przeciw tydom, potrafią zainteresować na chwilę ogół. Wypadków tych zdarza się nie mało — przynajmniej kilka oddziałów wojska z szalgi tutejszej rozekano w różne strony, by mieć na wszelki wypadek pogotowie.

Pośród tego gorączkowego zajęcia inani sprawami, szły zmiany w gabinecie Tiszy, które u nas nie dość zwróciły na siebie uwagi. Gabinet Kolomana Tiszy, który słusnie mógł być uważany za przeważnie demokratyczny, oparł się obecnie przez przybranie dwóch reprezentantów wysokiej arystokracji na innych żywiołach, konserwatywnych — powiedzmy zaś otwarcie: arystokratycznych. Stało się to także powodem pewnych zmian w stronniactwach, gdyż do gabinetu wszedł tak wpływowy członek stronniactwa opozycyjnego, jak hr. Szecenyi. Dziś próca Tiszy, który jeszcze zawsze salicytano bywa do demokracji, (gdyż nie przyjmując mimo najwyższych dekoracji żadnych tytułów), pozostał i z dawnej gwardji tylko ministrowie sprawiedliwości i oświaty: Pauler i Trefort, Cay zmiay te wyją gabinetowi na dobro — niedługo przyszedł oknać. Nie ulega bowiem prawie wątpliwości, że zmiany te osób muszą w przyszłości wywołać także i pewną zmianę w kierunkach czynności ministerstwa.

Zapewne salutorusze tu publiczności polską, że dyrektorowi sceny niemieckiej w Pessie jest obecnie nasz rodak p. Stanisław Lesser, krawiark i znakomitego naszego malarza. Potrafił on energią i nadzwyczajną ruchliwością podnieść scenę tę z wielkiego upadku na stanowisko sceny prawdziwie stołecznej. Przedstawienia rozpoczął dramatem Szylera „Dym” i mieliśmy tu sposobność widzieć przepyszne stroje polskie według wzorów Matejki i dekoracje z widokami Krakowa, podług Lessera (z Warszawy). Teatr niemiecki cieszy się na ten raz powszechnym uznaniem; zapoznaje bowiem Niemców węgierskich przedewszystkiem z sztukami autorów węgierskich.

ZIEMIE POLSKIE.

Warszawa 7. listopada. W przeszłą sobotę odbyło się w Petersburgu pierwsze posiedzenie komisji w sprawie kontrabandy. Obliczając straty skarbu skutkiem przemycania okowity, komisja przysłała do wniosku, iż w samem Królestwie polskiem straty to wynoszą blisko 10 milionów rubli rocznie. Komisja postanowiła najpierw restrzygnąć materjał, zakamunkowany jej przez naczelników okręgów celnych i zarządzających dochodami akcyzowymi, celem obliczenia strat skarbowych, z kontrabandą pochodzących.

Dzienniki petersburskie notują szow wiadomość, iż ministerstwo spraw wewnętrznych zamierza w bardzo krótkim czasie restrzygnąć ostatecznie sprawę wprowadzenia samorządu miejskiego do Królestwa Polskiego.

W petersburskich sferach kolejowych krąży pogłoska, iż jeden z finansistów warszawskich przedstawił ministerstwu komunikacji projekt utworzenia z wszystkich dróg żelaznych w Królestwie Polskiem związku kolejowego z centralnym biurem w Warszawie na wsr istniejącego już w Cesarstwie podobnego związku grupy dróg żelaznych południowo zachodnich. Największą przeszkodę w wprowadzeniu tegoż projektu stanowiłaby nowo budująca się kolej dąblińsko - dąbrowska, co do włączenia której następcza się bardzo wiele trudności.

Z „Pol. Corr.” otrzymujemy z Warszawy następującą wiadomość.

Generał Buturlin, oberpolicmajster warszawski wystosował w ostatnich czasach do podwładnych organów policyjnych reskrypt, donoszący, że Warszawa podzielona zostaje na kilka sekcji, z których każda otrzyma pułk piechoty i oznaczony oddział kawalerji. Wejsko to, w razie zaburzeń będzie starło się o przywrócenie porządku w pojedynczych sekcjach. Równocześnie rozporządził oberpolicmajster, że skombinowany patrol wojskowy ma czuwać bezustannie nad miastem i przedmieściami, aby możliwe, zaburzenia spokoju publicznego silić w samym ich zarodku. Rozporządzenie to spadło, jak piorun z pogodnego nieba; nikt nie wie jego przyczyny, nikt nie wie w zapewnienie generała Buturlina, iż rozporządzenie to ma na celu zapobieganie możliwym rozruchom antysemitycznym, ponieważ nie ma najmniejszej obawy, aby zesłolencina rozruchy antysemityczne miały powrócić się obecnie, a rząd także tłómaczy sobie inaczej powyższy reskrypt. Jedni upatrują w nim świadostwo odwiednia, jakie car ma służyć Warszawie, drudzy zwiastują stan obłąkania, który ma być ogłoszonym w razie jakichkolwiek rozruchów. Oba te domysły nie wytrzymują przedmiotowej krytyki, a właściwy powód tego reskryptu otacza dotąd tajemnicą. Usposobienie ludności warszawskiej jest przygnębiające. Panuje tu powszechne oburzenie z powodu nadużyć pułkownika Własowskiego, pomocnika oberpolicmajstra, a oburzenie to spotęgowała jeszcze więcej wiadomość o niedłuskim postępowaniu jen. Worowkina z Polakami w Lublinie.

Najwyższy trybunał orzekł w sprawie specjalnej, że wydany dla Romi ukaz 15. maja br., ograniczający prawa obywatelskie żydów i odejmujący im możność nabywania ziemi, nie tyczy się żydów, osadłych w Królestwie Polskiem. W każdym razie trudno przywiązywać do orzeczenia tego, wydanego w sprawie specjalnej, moc powszechnie obowiązującą. Reskrypt carski z 10. grudnia 1865, obowiązujący dotąd, a zabraniający Polakom nabywania ziemi w Królestwie, był w ostatnich czasach przyczyną, że bardzo wiele dóbr, wystawionych na sprzedaż, zakupił pod imionami R. sjan. Posiadacze nominalni zawarli w skutek tego z właścicielami faktycznie umowy dzierżawne na wiele lat, podług których dzierżawcy mają prawo dowolne rozrządzania inwentarzem, usuwając powyższe dobra z pod kontroli władz administracyjnych. W ten sposób zakupiono podobno w gubernji Mohilewskiej 64, w gubernji Wileńskiej 36, w gubernji Grodzieńskiej 17, a w Kowieńskiej 24 dóbr za polskie pieniądze, i dobra te zostają faktycznie w rękach Polaków.

Podług wiadomości z Petersburga, koronacja cara odbędzie się wkrótce. Faktom jest, że połączono w ostatnich czasach prowincjonalnym marszałkom szlachty, aby w każdej gminie przygotowało się do podróży do Moskwy dwóch członków oprócz przewodniego gminy. Członkowie ci będą jako deputacje gminne figurować przy akcie koronacyjnym.

Do Grodna sprowadzają energicznie materjał budowlany, rozpoznany na budowę fortyfikacji. Budowa ta rozpoczęła się już w r. 1863. Dla robotników, którzy będą sprowadzeni w tym celu z głębi Rosji, budowano już chaty.

Mimo ścisłej kontroli, przemytnictwo okowity na granicy galicyjsko-rosyjskiej przybiera coraz większe rozmiary. Pogranicza straż rosyjska wykonywa tę kontrolę z całą surowością, z czego wywiązują się często bitki, które kończą się zwykle śmiercią jednego z zapasników. Okoliczność ta wywiera na lud wpływ demoralizujący, a od przemytnictwa nie odstrasza.

SPRAWY ZAGRANICZNE.

Petersburg 7. listopada. Wiedeńska *Presse* odbiera telegram z Petersburga, donoszący o niezadowoleniu oficerów gwardji z ministra wojny Wannowskiego, noszącego się z myślą postawienia gwardji na równy stopie z armją, pod względem znaczenia rang (ficerskich, które w gwardji aż do pułkownika są o dwa stopnie wyższe od rang w armji, jak naprzykład porucznik w gwardji równa się kapitanowi w armji).

W *Nowem Wremieni* czytamy: Nisemiecka prasa ostatnimi czasy często napada na Rosję w ogólności, a w szczególności na rewizję, dokonywaną przez senatora Manassina (w prowincjach nadbałtyckich, przyp. red.), obwiniając prasę i władze rosyjskie o ducha „rewolucyjnego”, o nieposzanowanie dla nadbałtyckich władz niemieckich itp. Hasłem niemieckich gazet: odwołanie senatora, prowadzącego rewizję, ponieważ do jego działalności nie ma jakoby dostatecznych zasad; wszak to w nadbałtyckich prowincjach nie ma „ani nihilistów, ani studentów nieporządków, ani szkolnych niepokojów, ani nieuporządkowanych stosunków ekonomicznych...” A do tego, dzięki wysokości kultury niemieckiej, prowincje niemieckie doprowadzone są do takiego kwitnącego stanu i zawsze zachowywały taką przykłądną wiarobędę względem rosyjskich monarchów, że rozwój samej Rosji znajduje się w ścisłym związku z kwitnieniem bałtyckich prowincji, z trwałością ich bałtycko-niemieckiego ducha. Odnierając zarzuty i rozszczenia dziennikarstwa niemieckiego, *Nowoje Wremia* powiada dalej: „Widząc że wszystkie troski niemieckie publicyści, Rosjaninowi nie pozostały jak psycyp głowę popiołem i przysłać, że rzeczywistość do asymilowania naszych innowatorskich robiono dotąd w Rosji bardzo mało i że w ogóle wewnętrzna polityka rządu rosyjskiego w tym kierunku najęcej się opierała się na poszanowaniu naturalnych praw obcych narodowości, która same, jak Polacy, nie postawiły się w wyjątkowym położeniu.”

Konkluzje zaś stawia *Nowoje Wremia* w następujących słowach: „Wracając anos montans, winniśmy wspomnieć o zabawnym rozszczeniu niemieckich publicystów, aby nadbałtyckie prowincje inaczej były rządzone niż pozostałe, a żeby rząd rosyjski inaczej się względem nich zachowywał niż względem Astrachanu, Permi, lub Niżnego Nowogrodu. Co się kryje pod takim żądaniem odgadnąć łatwo, jeżeli sobie przypomnimy pochwały dla tamtejszej kultury i wiarobędę. To pragnienie wyłączenia się z pod baczeń, centralnej kontroli, życzenie większego zaufania względem miejscowych klas rządzących, które czują się urażone senatorską rewizją i bynajmniej nie pożądaną ogólnorosyjskich ziemskich i innych instytucji, uważając że bezkontrolowa władza dzisiejszych, wpływowych stanów może ponieść uszczerbek. Ale wszystko to jest osłonięte maską bramiących słów o cywilizacji, porządku i wiarobędę. Nie pomniąg to nawet upadku niektórych włóscian rosyjskich w wewnętrznych guberniach: a przecież, mówią, nasi nadbałtycy się nie rujnują. Dlaczego istnienie się nie rujnują? To zbyt długa historia.”

Ministerstwo dworu zmniejsza znacznie skład osobisty służby dworskiej w pałacach carskich. *Nowoje Wremia* zaprasza na pogłosce, jakoby ks. Dondukow-Korsakow miał otrzymać nowe przedstawienie. Przyjazd jego do Petersburga ma związek z zamierzonymi reformami w zarządzie Kaukazu.

KRONIKA.

Lwów 10. listopada.

Wiadomości osobiste. Marszałek krajowy Zyblikiewicz, przybywszy wczoraj do Krakowa raanym pociągiem ze Lwowa. Pierwsze odwiedziny złożył marszałek komendantowi twierdzy, składając mu podziękowanie za pomoc udzieloną w wykonaniu planów samku na Wawelu, oraz panu Baruchowi na Podgórze, z podzięką za dar dachówki na pokrycie samku w Oleku. — Delegacja miasta Lwowa, była wczoraj w Krakowie o godzinie 11. arana w szkole sztuk pięknych, aby Matejce złożyć podziękowanie w imieniu stolicy za dar „Holdu Pruskiego”, ofiarowany dla kraju. Delegacja składała się z wiceprezidenta miasta Lwowa Waelwa Dąbrowskiego, oraz z radców miejskich Franciszka Głodzińskiego i Aleksandra Getritsa. — Na dziś spodziewano się w Krakowie przyjazdu z Warszawy nowo obranego dyrektora banku krajowego p. Antoniego Wrotnowskiego. — Józef Schwarz, major pułku piechoty nr. 40, na podstawie superabritrium uznany za niesłusznego do służby w linii, przeniesiony został w stan spoczynku, z saszczeszeniem, że może być ujęty do służby lokalnej. — Józef Bogovich, sztabowy sierżant rachunkowy przy państwowym zakładzie stażnym w Drohobyczu, w uznaniu długoletniej poytecznej i nienaganej służby otrzymał srebrny krzyż zasługi z koroną. — Z Wiednia donoszą że zmarł tam dnia 8. b. m. adiunkt w biurze archiwalnym Isby poselskiej Jan Bobkowiec. Zmarły pozostawał na tem stanowisku od roku 1861. — Z Pessu donoszą, że zmarł tam miejscowy komendant placu generał Bartuska de Bartava. — Prezydent ministrów hr. Taaffe, udaje się dziś do Pessu. — Następcą kardynała Ośackiego, nowy najniższy papieski, msgr. di Rende, jest najmłodszym z dyplomatów kurji rzymskiej, ma bowiem lat 35. Ojciec jego, Neapolitańczyk, potomek starej szlacheckiej rodziny, są mował wysokie stanowisko przy dworze Ferdynanda II. i Franciszka II., ostatniego króla Neapolu. Zgadł losne stosunki nietyko samego najniższego, ale i całej jego rodziny z domem Burbonów. Papież Leon XIII. od dawna już okazywał osobliwą dla monsiagnora żyłność.

Lagodnie powietrze ostatnich dni wywabiło świeko psze na krzewach róży, rosących w ogródkach po skryśdłach pałacu sejmowego. Znajduwano

też w ostatnich dniach świeże foki, a przed tygodniem posiomki w lesie.

Założne nabożeństwo za duszę śp. hr. Aleksandrowej (Fredowej) odbędzie się w sobotę o godzinie 10. rano w kościele św. Mikołaja.

Koncert historyczny polski, na wzór urządzony niedawno z takim powodzeniem w Warszawie, urządzony ma być w styczniu roku przyszłego we Lwowie. Doprowadzeniem do skutku tego pięknego projektu zajmuje się księżna Marcelina Ozartoryska.

Generał Bosak. Otrzymał pismo następujące: Znalazłszy we „Wspomnieniach obywateli” drukujących się w odcinku *Dziennika Polskiego*, w Nr. 257 błędna relacja, odnosząca się do generała Józefa hr. Bosaka-Hanke, spiesząją w imieniu prawdy niniejszem sprostować:

Nie w Paryżu w r. 1858 z ust hr. Ledochowskiego. Hanke po raz pierwszy „dowiedział się, że jest Polakiem.” Onu się już nim i wiedział dobrze o tem, przyszedłszy w r. 1855 na Litwę, w czasie wojny krymskiej, z pułkiem gwardyjskich husarów, z którym to pułkiem jako porucznik przybywszy w okolice Nowogródka, stał się szwadronem na kwatersu od września 1855 do kwietnia 1856 w Horodyszcu. Tam go posażono; stamtąd roblem z nim wydeści do sąsiednich dworów; tam mu pomagałem w studiach nad ożystym językiem i w malarstwie, do którego miał zdolność. Tam to też często w niedziele grywał na organach w parafialnym kościele (obecnie zabranym na oetkiew), towarzysząc swemu koleśce, znakomitemu śpiewakowi, na przemian z Bonoldim, znanym śpiewakiem utworów Moniuski.

Bo też i trudno przypuścić, aby znalazłszy się na Litwie wśród ciepłego kółka rodaków, bywając w takich domach jak Stajki, Saaszyki, Sworotna itp.; że więcej znalazłszy się w krainie Nowogródkiej, chociaż prawie po śladach naszego wielkiego wieszcza, bo Horodyszcu o milę tylko oddalony od Tuhanowic i tyleż od Zaosia — trudno, powiadam, wierzyć, aby oświełek takiego serca, jakim był Hanke (Bosak), nie poczuł w sobie jego bicia dla tej ziemi, i to w tym czasie, kiedy świeża śmierć cara Mikołaja pozwoliła na chwilę odczuchnąć swobodnie Polakom. Już sam stosunek przysyany z Kozanowskim, późniejszym jego szwagrem, z którym mieszkał w jednej kwatery, usuwa wszelką wątpliwość, aby nie miał wiedzy i nie czuł kim był.

Przygód, jaka się nam obu zdarzyła w jednej z naszych wycieczek do sąsiedztwa, opisałem w „Wspomnieniach z nad Wilji i Niemna”, wydanych u Gubrynowicza we Lwowie 1882, gdzie też sacytowałem list Bosaka, pisany do mnie z Kaukazu, w którym się tłumaczy z pobudek, jakie go do wyjazdu tam skłoniły.

Stan liczebny wychodźców żydowskich w Brodach wynosi obecnie 291. Ponowne ścisle zbadanie, które się dziś rozpocznie, wykaze, którzy z nieręparowanych dotąd wychodźców absolutnie powracać nie mogą do Rosji, a wszyscy, których powrotowi nie stoją na przeszkodzie ważne powody, będą spiesznie repatrijowani, lub też staraniem komitetu udadą się na emigrację, prawdopodobnie do Anglii.

Korporacja kominiarzy lwowskich przedstawia komitetowi wykonawczemu ogólno-austriackiego wiccu przemysłowego w Wiedniu, memoriał wypracowany przez p. Ferdynanda Kupczyńskiego, a zaaprobowany przez korporację i podpisany przez przełożonego teje p. Augusta Baumgartena i jego następcę p. Adolfa Leitnera.

Memoriał, omawiający położenie obecne i potrzeby korporacji, wwraca uwagę na konieczność ściślejszej organizacji korporacyj kominiarzy i kończy się następującymi rezolucjami:

1. Okręgi kominiarskie zaprowadzone w całym kraju, stać winny pod wspólną kontrolą.
2. Okręgi powyższe tych tylko dopuszczają winny do samoistnego prowadzenia przedsiębiorstwa, którzy wykazał się, potwierdzeniem przez przełożonego korporacji, świadectwem fachowego uzdolnienia, oraz okazał się zasługującym na zaufanie i są moralnego prowadzenia; którzy następnie posiadacę będą świadectwo szkolnego wykształcenia i przez korporację przyjętymi zostana.
3. Zawód kominiarski traktowany być winien, jako związany ściśle z instytucjami policji bezpieczeństwa, nie zaś jako miszerne rzemiosło.

Memoriał nosi datę 23. października 1882.

Okulista krakowski, prof. dr. Rydel, odbył w tych dniach kilka operacji szosielowych, a między innymi na osobie przejezdnej w hotelu „Pod Różą” i na 88-letniej staruszce, której zdjął kataraktę.

Germanizacja. P. Wiktor Raszka, apłekarz w Drohobyczu, używa napływów niemieckich, jak się przekonujemy o tem z nadesłanej nam etykiety.

Wypadek. Józef Jasiński rodem ze Świątyna w powiecie Złoczowskim, 62 lat liczący, zarobnik, zamieszkały przy ulicy Zródlanej zmarł nagle dnia 8. b. m. wieczorem na ganku pierwszego piętra w gmachu teatralnym.

Samobójca. Dnia 2. bm. znaleziono w lesie Krzywoszyckim śwłoki nieznanego, zmarłego wieku tak strzałów a rewolwer, młodego mężczyzny. Samobójca nazywa się Emanuel Feldster i był subjektem domu handlowo-komisowego p. Jroszka; był izraelitą. Przyczyna samobójstwa niewiadoma.

Strzyżów 8. listopada. [Żywot sprawiedliwego.] Szereg weteranów z r. 1831 staje się coraz szczuplejszym. Wczoraj odprowadził na wieczny spoczynek śwłoki śp. Mikołaja Stanisława Nowaka, które złożono w grobie na cmentarzu wiejskim w Dobroszewie. Straż ogniowa ze Strzyżowa i wazyscy znajomi nieboszyczka, którzy tylko na ten smutny obrzęd zdążyć mogli, oraz i lud se wsi Markuszowy i Kosłówka, oddali szczeremu ostatnią przysługę. W czasie pochodu do miejscy wiecznego spoczynku straż ogniowa śpiewała pieśń pogrzebową, gdyż ci, których obowiązkiem jest, wpaść w serce powierzonych ich plecy ludów nank: „Przebasz bliźniemu twemu, jeżeli chcesz, aby tobie było przebaczone” — odmówił mu ostatniej przysługi, a to s powodu, że zmarły w chwili smęcenia umysłu, przeszedł się koło stawa, wpadł do tegoż, gdzie skutkiem uderu mógowego żyła dokonał. Nad grobem przemówił jeden z obecnych przyaciół zmarłego słowami do serca trafiającymi, poczem pokropiłwszy śwłoki, złożono je do grobu. Zmarły przeżył wśród nas lat 55.

Smutnej pamięci r. 1846 sastał Nowaka na stanowisku mandatarjusza. Godnem, sprawiedliwym i ludzkim postępowaniem zjednał sobie takie zachwile i zdobył taką powagę u ludu, że mimo swianczeń, mimo wszelkich podstępów jednych przeciw drugim, lud jego jurydyki podległy, pozostał zupełnie spokojnym, i nie tylko, że nie awaszał ręk w krwi bratniej, lecz stał się przykładem dla innych. Po zwinięciu urzędów mandatarjuszowskich ofiarowano mu posadę urzędnika państwowego, której z powo-

dów, w grobie przyaciół objawionych, nie przyjął, zadawalniając się skromnym zajęciem rolnika, ofiarowanego mu przez szanownego właściciela dóbr Markuszowy.

Śp. Mikołaj Stanisław N. pozostał do końca życia swego beśstennym, bliższej rodziny nie miał, żył samotnie, prawie po klasztoru, oddając się pracy, pełnią najsumienniejszej obowiązków, zaś w chwilach wolnych od pracy, lubiał pokrzepiać ducha wiadomościami, ozerpaniem a najcenniejszym dziełem ojczystego piśmiennictwa. Przyaciół liczył bardzo wielu, do swych najszerszych przyaciół zaliczał i swego chlebodawcę, na którym się też nie zawiódł, gdyż pomijając już, że w ciągu 34 lat najmniejszej nie saszło między nimi nieporozumienie, ale po śmierci ci, kiedy odmówiono zmarłemu ostatniej przysługi, on również wiekiem pochylony, z odkrytą głową i sercem śdśnionem, postępował za śwłokami, jako przyjaciel zmarłego aż do grobu.

W Warszawie groło rzemieślników i fabrykantów zamierza urządzać wystawę wytworów przemysłową, gdzieby właściciele fabryk i warsztatów za niewielką opłatą mogli umieszczać swoje wyroby, a nawet w razie żądania awidzających sprzedawać takowe.

Wiosłarstwo warszawskie. Rozwijające się powoli Towarzystwo wiosłarskie liczy obecnie przeszło 600 członków. Towarzystwo według zawodów składają następujący członkowie: 1 duchowny, 7 pedagogów, 10 lekarzy, 20 inżynierów, 12 literatów, 19 prawników, 10 architektów, 24 mechaników i techników, 30 farmaceutów, 9 artystów, 74 urzędników rządowych, 37 urzędników kolejowych, 20 urzędników prywatnych instytucji, 85 kupców, 43 właścicieli fabryk i zakładów przemysłowych, 13 obywateli wiejskich, 21 obywateli wiejskich, 5 fotografów, 6 cukerników, 12 drukarzy i litografów, 54 buchalterów, 47 subiektyw handlowych, 6 wojskowych, 7 dependentów, 1 kapitalista, 2 dentystów, 33 rzemieślników i 22 bez określonego stanowiska.

Głośna sprawa o pojedynk między pp. Henrykiem Ehrlichem i Aleksandrem Epsteinem, w której oskarżonym jest p. Ehrlich, iż wskutek przezeń zadanej p. Epsteinowi rany, tenże w tydzień potem zmarł, miała być rozstrzygnięta temi dniami przez sąd okręgowy warszawski; ponieważ jednak nie stawili się wezwany w charakterze biegłego dr. Kosiński, odroczone ją bez oznaczenia terminu.

Poznań 9. listopada. P. Hipolit Turno nabył od p. Wittego wsi Słomowo, położoną w powiecie obornickim, za cenę 234.000 m.

Wczoraj w południe zmarł w Wągrowiu dyr. prof. dr. Józef Szóstakowski. Z nazwiskiem zmarłego łączą się los gimnazjum trzemeszkiego, które za jego dyrekcji samknie zostało.

W Poznaniu zmarł dnia 2. bm. Andrzej Howiecki, b. obywatel niemiecki, porucznik b. wojsk polskich, kawaler słotego krzyża „virtuti militari”. W Odesie zmarł parę dni temu kupiec, nazwiskiem Wiliam Wagner, 81 lat liczący. Wzór kupiectwa sumiennego — nigdy bowiem ani bankrutował, ani nie saszwał wypłat, ani nie proponował wierzytelności 20 kopiejek za rubla. Majątek zostawił półtoramilionowy. Był w miarę majątku dobroczynnym, nie na język, ale kieszenia. Cała ta Odesa wylegała na pogrzeb. Zmarły był z Wirmberga, przybył do Odesy w 16. roku życia. W domu jego, gdzie dawniej było liceum, przemieszkiwał Mickiewicza.

O ballistikonie, świeżo, głównie przez majora Krańskiego ulepszonej wynalazku, amocliwiający dokładne użycie broni palnej, piszą obecnie obywateli niemieckie. O wynalazku tym dawniej już p. daliśmy dość szczegółową wiadomość.

Leczenie hypnotyzmem. Obywatelka z Wkomirskiego na Litwie, pani Józefa Pułkownikowa chora na straszną neuralgic, udała się do snad i u nas we Lwowie p. Donato, bawiącego obec w Avignon, który po kilku posiedzeniach przyni jej skuteczną pomoc. O wypadku tym donosi *Magazin du magnetisme*.

Austrjacki okręt Petrosław rozbił się p. Milford. Zaloga, złożona z 12 matków, utnęła z wyjątkiem jednego, który dostał się szosielowi na wybrzeże.

Teatr artystyczny, literacki i naukowy.

Teatr. Dziś w piątek dnia 10. listopada: Piąt przedstawienie sławnego amerykańskiego Towarzystwa tancerzy The J. J. Phoites: „Les Casades des Diabes”, wielka wystawna pantomima, wykonana przez całe Towarzystwo. I. „Kaprys”, komedia w 1 akcie Alfreda Musseta. II. Scena humorystyczna wykonana przez Towarzystwo The J. J. Phoites III. „Nowy mianotrój i drudarz”, komedia w 1 akcie. IV. Wielka pantomima wykonana przez całe Towarzystwo The J. J. Phoites.

Jutro w sobotę dnia 11. listopada: Szóste przedstawienie słynnego amerykańskiego Towarzystwa tancerzy The J. J. Phoites.

W teatrze ruskim pod dyrekcją p. Biberwicza, w „Gwieździe” wystawioną będzie na rze Towarzystwa „Bractwo Akademickiego” 5 aktów komedia znanego pisarza ruskiego Kwitki Onowienka pod tytułem: „Szelmeńko Najmny”. Przedstawienie zakończy „Polonez”.

Do Lwowa przybyć mają temi dniami dwu znani muzycy, p. Ernest Löwenberg, pianista, i Zygmunt Bürger, wioloncellista. Artyści ci zamierzają wystąpić u nas z koncertem d. 15. bm.

Rada miasta Lwowa.

Posiedzenie dnia 9. listopada. Przewodniczącym dr. Gnoński.

Przed rozpoczęciem posiedzenia radny Lachowski, oświadcza prezydentowi, że budowniczo p. H.obergera nie można nigdy zastąpić w biurze w godzinach urzędowych. Przew. odpowiedział na poprzednią interpelację p. Jegermana co do robót reparacyjnych w kościele św. Marka. O kosiółł ten toczy się spór; miasto przedsięwzięło reperację, żeby praca swe zasfirnować. p. Ciesielski interpeluje w sprawie zagród proponowanych dla tych co dachy pokrywają materjałem ogniotrwałym. Przew. oświadcza, że sprawa ta odeszła była do Sejmu. Prof. C. zapytuje dalej, czy wiadomo jest p. prezydentowi, że latarnie natłowe na przedmieściach zapalane są gdy jeszcze widno, co jest wielkiem marnotrawstwem grosza publicznego. Pan przew. przyjmuje oświadczenie to do wiadomości. Prof. Jegerman zabiera głos w sprawie fundacji Duchńskiego. Postanowiono wybudować dom czynszowy dla powiększenia dochodów fundacji. W roku szesnym jeszcze rozpoznają budowę, tymczasem dziś jeszcze dom

nie jest możliwy do zamieszkania, a sima nadchodzi. Przew. oświadcza, iż sdaje mu się, że dom jest ukończony. Radny Gołb oświadcza, że dom jest na ukończeniu i od 1. grudnia mieszkanie w nim są do najęcia.

Z porządku dziennego przystąpiono do uchwalenia wypracowanego przez magistrat projektu nowej organizacji i instrukcji dla miejskiej straży ogniowej. Sprawozdawca radny p. Lewandowski przypomina, że sprawa ta podjęta została uchwałą rady z dnia 12. stycznia r. b. Po pożarze Ringtstru wszędzie wzięto się do organizacji straży ogniowych. Tutejsza straż miejska jest nader niedostatecznie zorganizowana, a instrukcja jej, datująca się jeszcze z roku 1863, potrzebuje nagłego uzupełnienia. Referat w tym przedmiocie wypracowany w sekcjach IV. i V. przedstawia sprawozdawca radzie do zatwierdzenia. Składa on się z 33 paragrafów.

Radny Kulczycki żąda dyskusji jeneralnej nad tym projektem instrukcji, zmiana on bowiem i samą organizację straży. Wniosek ten nie utrzymany; uchwalono natomiast dyskutować nad pojedynczymi paragrafami projektu.

Referent objaśnia przy tej sposobności, że namiestnictwo opracowuje obecnie projekt instrukcji dla straży bezpieczeństwa w teatrach. Jest potrzebą nagłą, ażeby sprawa ta i w radzie ostatecznie już zatwierdzona została.

Pierwszy i drugi projekt nowej instrukcji nie następcą sposobności tu bardziej szczegółowej dyskusji. Zaczęła się ona dopiero nad §. 3. o organizacji straży, gdzie projekt zaprowadza niektóre zmiany. Uchwalono, zgodnie z wnioskiem referatu, że straż miejska składać się będzie: z inspektora, instruktora, jako jego pierwszego zastępcy, manipulantą, będąc jednocześnie magazynierem i drugim zastępcą, 4 sierżantów, 2 starszych pompierów, 26 pompierów pierwszej i 26 drugiej klasy, oraz 16 fernali. W dalszym ciągu dyskusji uchwalono określono w §. 6. ap. ośbó mianowanych straży. Całe zwierzchnictwo straży mianuje Rada na przedstawienie prezidenta, pompierów zaś prezydent na przedstawienie inspektora straży. Na paragrafie 13. przerwano dyskusję z powodu braku kompletu Rady.

Rolnictwo przemysł i handel.

Lwowska Izba handlowa i przemysłowa zawiadamia, że na dostawę druków urzędowych i litografii dla władz skarbowych na czas od 1. stycznia 1883 do końca grudnia 1885 odbędzie się licytacja dnia 24. listopada 1882.

Oferty pisemne wnosić należy do prezydium krajowej dyrekcji skarbu we Lwowie.

Dostawę węgli dla kolei Karola Ludwika oddała też koleji braciom Gutmannom z Jaworzna na 3 lata po cenie 5 1/2 złr. za tonę.

Przegląd polityczny.

Lwów 10. listopada.

Wczoraj w piątek dnia 10. listopada: Piąt przedstawienie sławnego amerykańskiego Towarzystwa tancerzy The J. J. Phoites: „Les Casades des Diabes”, wielka wystawna pantomima, wykonana przez całe Towarzystwo. I. „Kaprys”, komedia w 1 akcie Alfreda Musseta. II. Scena humorystyczna wykonana przez Towarzystwo The J. J. Phoites III. „Nowy mianotrój i drudarz”, komedia w 1 akcie. IV. Wielka pantomima wykonana przez całe Towarzystwo The J. J. Phoites.

Jutro w sobotę dnia 11. listopada: Szóste przedstawienie słynnego amerykańskiego Towarzystwa tancerzy The J. J. Phoites.

W teatrze ruskim pod dyrekcją p. Biberwicza, w „Gwieździe” wystawioną będzie na rze Towarzystwa „Bractwo Akademickiego” 5 aktów komedia znanego pisarza ruskiego Kwitki Onowienka pod tytułem: „Szelmeńko Najmny”. Przedstawienie zakończy „Polonez”.

Teatr artystyczny, literacki i naukowy.

Teatr. Dziś w piątek dnia 10. listopada: Piąt przedstawienie sławnego amerykańskiego Towarzystwa tancerzy The J. J. Phoites: „Les Casades des Diabes”, wielka wystawna pantomima, wykonana przez całe Towarzystwo. I. „Kaprys”, komedia w 1 akcie Alfreda Musseta. II. Scena humorystyczna wykonana przez Towarzystwo The J. J. Phoites III. „Nowy mianotrój i drudarz”, komedia w 1 akcie. IV. Wielka pantomima wykonana przez całe Towarzystwo The J. J. Phoites.

Jutro w sobotę dnia 11. listopada: Szóste przedstawienie słynnego amerykańskiego Towarzystwa tancerzy The J. J. Phoites.

W teatrze ruskim pod dyrekcją p. Biberwicza, w „Gwieździe” wystawioną będzie na rze Towarzystwa „Bractwo Akademickiego” 5 aktów komedia znanego pisarza ruskiego Kwitki Onowienka pod tytułem: „Szelmeńko Najmny”. Przedstawienie zakończy „Polonez”.

Do Lwowa przybyć mają temi dniami dwu znani muzycy, p. Ernest Löwenberg, pianista, i Zygmunt Bürger, wioloncellista. Artyści ci zamierzają wystąpić u nas z koncertem d. 15. bm.

Rada miasta Lwowa.

Posiedzenie dnia 9. listopada. Przewodniczącym dr. Gnoński.

Przed rozpoczęciem posiedzenia radny Lachowski, oświadcza prezydentowi, że budowniczo p. H.obergera nie można nigdy zastąpić w biurze w godzinach urzędowych. Przew. odpowiedział na poprzednią interpelację p. Jegermana co do robót reparacyjnych w kościele św. Marka. O kosiółł ten toczy się spór; miasto przedsięwzięło reperację, żeby praca swe zasfirnować. p. Ciesielski interpeluje w sprawie zagród proponowanych dla tych co dachy pokrywają materjałem ogniotrwałym. Przew. oświadcza, że sprawa ta odeszła była do Sejmu. Prof. C. zapytuje dalej, czy wiadomo jest p. prezydentowi, że latarnie natłowe na przedmieściach zapalane są gdy jeszcze widno, co jest wielkiem marnot

